

PŘEDOPERAČNÍ VYŠETŘENÍ KARDIAKA PŘED NEKARDIÁLNÍ OPERACÍ

MUDr. Hana Skalická, CSc., FESC

PŘEDOPERAČNÍ VYŠETŘENÍ - PRINCIPY

- **odhad perioperačního rizika**
klinické rizikové faktory
závažnost výkonu
- **zohlednění komorbidit**, potřeba mezioborové spolupráce
- **ovlivnění perioperačního rizika**
farmakologická intervence, prevence betablokátory a statiny
preventivní koronární intervence
- **vhodná anestézie**

NEKARDIÁLNÍ OPERACE, KV KOMPLIKACE

Nekardiální operace jsou spojeny se 7 - 11 % komplikací (včetně chirurgických)

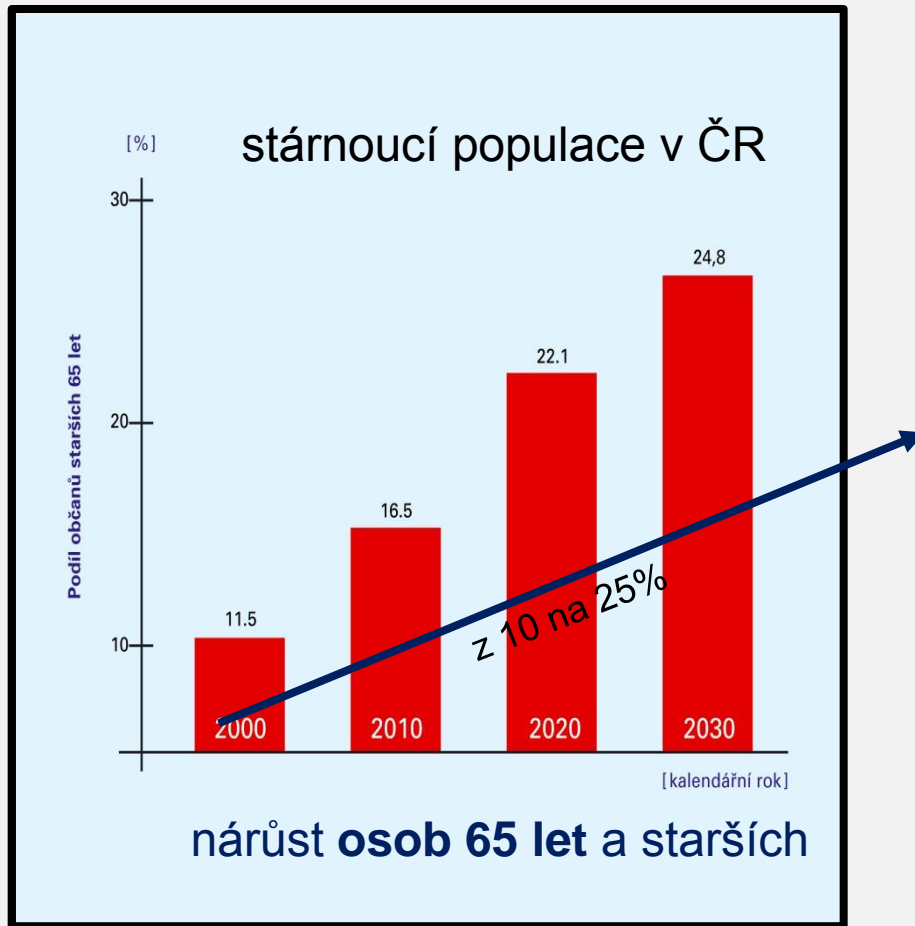
Mortalita je 0,8 - 1,5%, z nichž polovina je kardiálního původu

Evropská (data členských států EU) za rok z celkového počtu výkonů

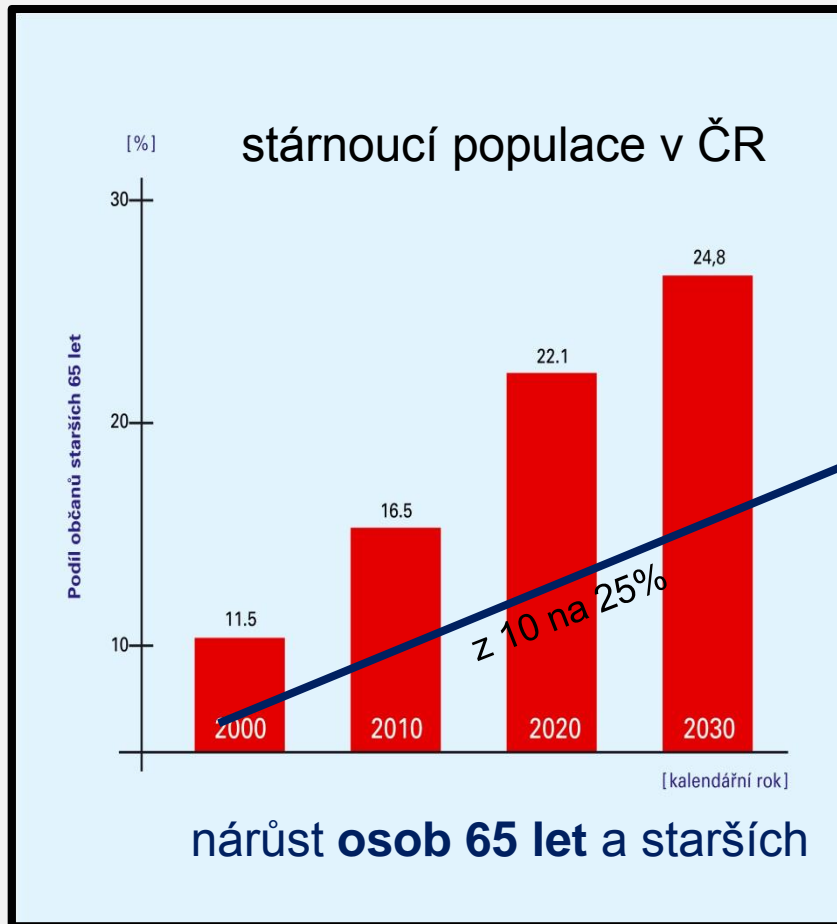
- **6,7 milionů chirurgických výkonů**
nemocným se zvýšeným rizikem kardiovaskulárních komplikací
- **167 000 kardiálních komplikací** v rámci nekardiálních chirurgických výkonů
- **19 000 život ohrožujících**

OPERAČNÍ VÝKONY A POPULACE

OPERAČNÍ VÝKONY A POPULACE

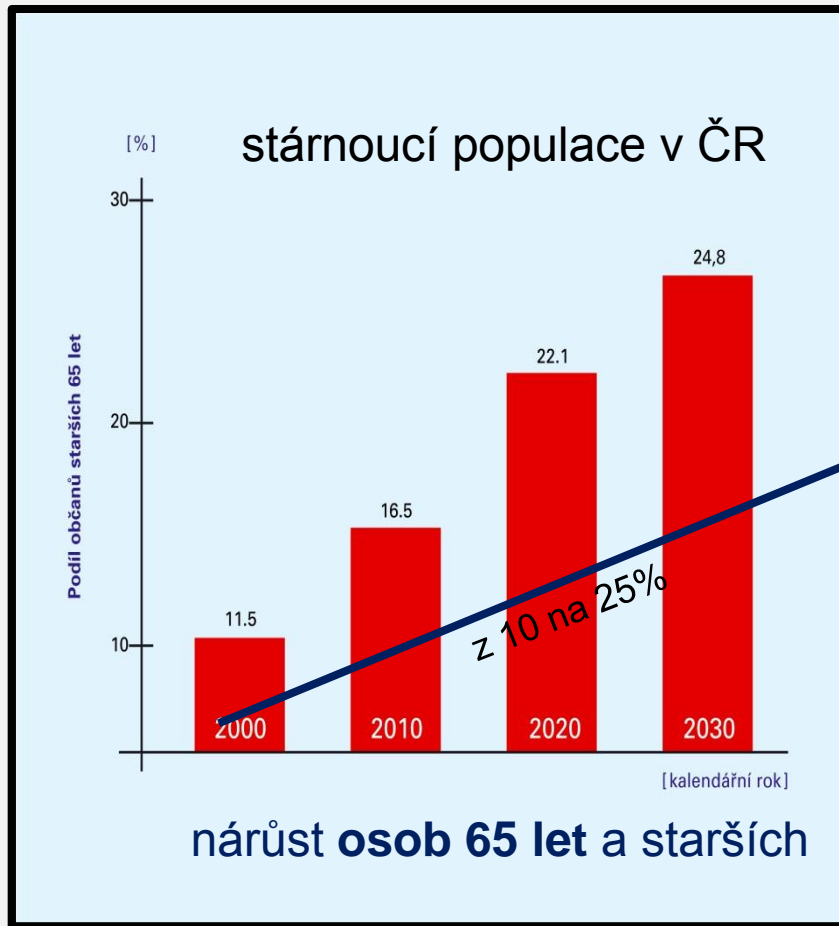

nárůst **operačních výkonů** u osob nad 65 let

- 2003 bylo u nás v ČR provedeno 110 448 operačních výkonů u osob starších 65 let (14% všech operací)

očekávaný nárůst operačních výkonů 20-30% u nemocných nad 65 let

OPERAČNÍ VÝKONY A POPULACE

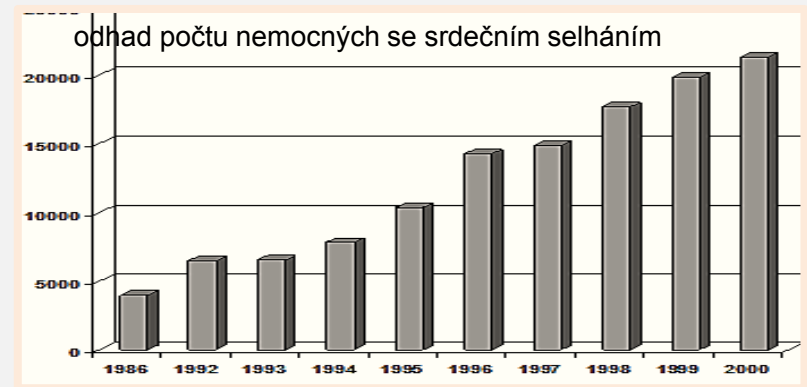

nárůst **operačních výkonů** u osob nad 65 let

- 2003 bylo u nás v ČR provedeno 110 448 operačních výkonů u osob starších 65 let (14% všech operací)

očekávaný nárůst operačních výkonů 20-30% u nemocných nad 65 let

- **nárůst kardiaků a polymorbidních nem.**

ICHS A NEKARDIÁLNÍ OPERACE

Stoupající počet nekardiálních výkonů se zvýšeným rizikem KV komplikací

- stárnoucí populace
- nová péče o kardiaky (farmakologická, nefarmakologická, chirurgická)
- rychlý nárůst počtu nemocných s chronickým srdečním selháním

Pacienti s kardiálním onemocněním jsou ohroženi daleko výrazněji než operovaní s normálním kardiovaskulárním nálezem, jsou **zatíženi vyšší perioperační i pooperační mortalitou.**

Ischemická choroba srdeční představuje nejzávažnější rizikový faktor peroperační i pooperační morbiditity i mortality.

Riziko vzniku peroperačního či pooperačního infarktu myokardu se u nemocných s prokázanou **ICHS zvyšuje více jak desetkrát.**

HISTORIE ODHADU RIZIKA VÝKONU

Goldman, Destký, Lee,váha klinických faktorů proti povaze výkonu, bodovací systémy

vysoké riziko operačního výkonu

- anamnéza ICHS
- městnavá srdeční slabost
- onemocnění cerebrovaskulární
- diabetes mellitus I. typu
- kreatinin nad 170 $\mu\text{mol/l}$

položky rizika	odhad komplikací (%)
0	0,4
1	1
2	7
≤ 3	11

Lee TH., Macartoni ER, Mangione C, et al: Derivation and prospective validation of simple index for prediction of cardiac risk of major noncardiac surgery, *Circulation* 1999, 100, 1043-1049

HISTORIE ODHADU RIZIKA VÝKONU

Goldman, Destký, Lee,váha klinických faktorů proti povaze výkonu, bodovací systémy

vysoké riziko operačního výkonu

- anamnéza ICHS
- městnavá srdeční slabost
- onemocnění cerebrovaskulární
- diabetes mellitus I. typu
- kreatinin nad 170 umol/l

položky rizika	odhad komplikací (%)
0	0,4
1	1
2	7
≤ 3	11

Klinické rizikové faktory (dop. 2016)

- stabilizovaná chronická ischemická choroba srdeční
- stabilizované chronické srdeční selhání
- nemocný po prodělané cévní mozkové příhodě, TIA
- renální dysfunkce (c-kreatininu nad 170 umol/l)
- diabetes mellitus na inzulinu

Lee TH., Macartoni ER, Mangione C, et al: Derivation and prospective validation of simple index for prediction of cardiac risk of major noncardiac surgery, Circulation 1999, 100, 1043-1049

OPERAČNÍ RIZIKO

nízké riziko (<1 %) 30 denní operační mortalita na kardiovaskulární onemocnění a vývoj IM	střední riziko (1-5 %)	vysoké riziko (>5 %)
chirurgická léčba povrchových lézí operace prsu stomatologické výkony operace štítné žlázy operace oka výkony na karotidách asymptom. malé gynekologické zákroky malé ortopedické operace malé urologické operace	intraperitoneální operace výkony na karotidách u sympt. nemocných angioplastiky periferních tepen endovaskulární léčba aneuryzmat aorty operace hlavy a krku velké neurologické nebo ortopedické výkony velké urologické nebo gynekologické operace transplantace ledviny menší operace v dutině hrudní	operace aorty a velkých tepen otevřená revaskularizace dolní končetiny nebo amputace nebo trombembolektomie operace pankreatu a duodena resekce jater, operace žlučvodů ezofagektomie operace střevní perforace resekce nadledvin totální cystektomie, pneumonektomie transplantace plic nebo jater

OPERACE A TYP OPERAČNÍHO VÝKONU

Operace klasické a endoskopické:

- menší poranění tkání, menší bolestivost
- rychlejší zotavení
- nižší počet komplikací..... kratší hospitalizace

Závěr pro klinickou praxi:

přistoupit k výkonu méně invazivnímu, zejména pokud se jedná o nemocného s vyšším kardiovaskulárním rizikem

Doporučení ESC2014	Třída	Úroveň
U všech pacientů by měl být zhodnocen rizikový profil jak před klasickou, tak před laparoskopickou operací.	I	C

NÁLEHAVOST PROVEDENÍ OPERACE

ESC2014

ROZHODOVACÍ ALGORITMUS

krok 1	urgentní chirurgie	→ ano	operace	dle doporučení kardiologa peroperační medikace sledování týmem specialistů
	ne			
krok 2	kardiálně nestabilní pacient	→ ano	zvážit operaci	dle rozhodnutí týmu specialistů obvykle kardiolog, chirurg, anesteziolog
krok 3	operační			
	stř			
krok 4	funkční			
	nízká n			
krok 5	kardiovaskulární riziko	→ nízké	operace	standardní operačním postup
	střední a vysoké			
krok 6	neinvazivní vyšetření	→ ischemie neprokázaná	operace	preventivně zvážit podání betablokátorů, statinů
krok 7		→ průkaz ischemie	zvážit operaci	invazivní vyšetření, ev. revaskularizace

kardiálně nestabilní pacient

- nestabilní angina pectoris
- akutní srdeční selhání
- závažné srdeční arytmie
- symptomatické chlopenní vady
- nedávno proběhlý IM – reziduální ischemie

OVLIVNĚNÍ VÝSLEDKU OPERACE

ESC2014

krok 1 **urgentní chirurgie**

krok 2 **kardiálně nestabilní pacient**

krok 3 **operační riziko**

střední a vysoké

krok 4 **funkční kapacita**

nízká nebo neznámá

krok 5 **kardiovaskulární riziko**

střední a vysoké

krok 6 **neinvazivní vyšetření**

krok 7

Klinické rizikové faktory

- stabilizovaná chronická ischemická choroba srdeční
- stabilizované chronické srdeční selhání
- nemocný po prodělané cévní mozkové příhodě, TIA
- renální dysfunkce (c-kreatininu nad 170 umol/l)
- diabetes mellitus na inzulinu

nízké

operace

standartní operační postup

vyšší než 4 METS

operace

standartní operační postup

4 METs

třída IV sám jíst, oblékat se, použít WC
chůze po bytě

třída III obejít po rovině domovní blok normální chůzí
udělat drobný úklid, umýt nádobí

4 -7 METs

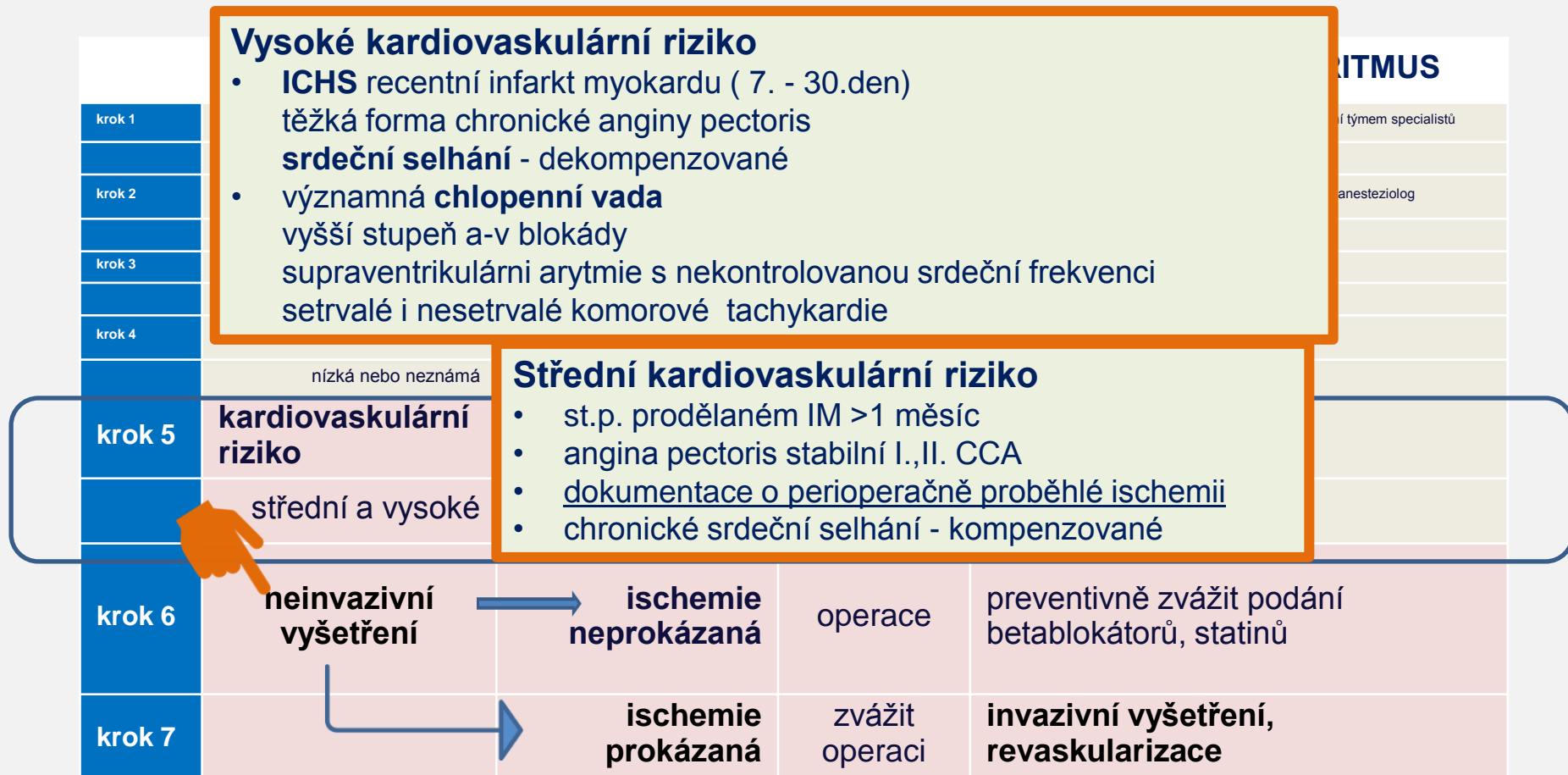
vyjít 1 patro, mírný svah

třída II rychlá chůze

třída I aktivit jako golfu, rekreačně tance, tenisové čtyřhry
>10 METs fyzicky náročné sporty, plavání, tenisové dvouhry

KARDIÁLNÍ ONEMOCNĚNÍ A RIZIKO OPERACE

PRŮKAZ ISCHEMIE

Ne: klinicky stabilizovaný stav
známé kardiální onemocnění, zákrok s menším operačním rizikem

Bicyklová ergometrie, spiroergometrie
- tolerance zátěže, přítomnost ICHS

Zobrazovací zátěžový test

- posouzení rizika a prognózy nemocných s ICHS
- posouzení funkční kapacity u nemocných s CHSS
- objektivizace příznaků u chlopenních vad (aortální stenóza)

RIZIKOVÁ STRATIFIKACE

ROZHODOVACÍ ALGORITMUS

krok 1	urgentní chirurgie	ano	operace	dle doporučení kardiologa peroperační medikace sledování týmem specialistů
	ne			
krok 2	kardiálně nestabilní pacient	ano	zvážit operaci	dle rozhodnutí týmu specialistů obvykle kardiolog, chirurg, anesteziolog
	ne			
krok 3	operační riziko	nízké	operace	standartní operační postup
	střední a vysoké			
krok 4	funkční kapacita	vyšší než 4 METS	operace	standartní operační postup
	nízká nebo neznámá	→		
krok 5	kardiovaskulární riziko	nízké	operace	standartní operační postup
	střední a vysoké	→		
krok 6	neinvazivní vyšetření	→ ischemie neprokázaná	operace	preventivně zvážit podání betablokátorů, statinů (přítomné klinické faktory)
krok 7		→ ischemie prokázaná	zvážit operaci	invazivní vyšetření, revaskularizace

PROFYLAKTICKÉ PODÁVÁNÍ BETABLOKÁTORŮ

Doporučení ESC2014	Třída	Úroveň
Perioperační <u>pokračování léčby betablokátořem</u> je doporučeno u pacientů užívajících tuto léčbu.	I	B
Předoperační zahájení léčby betablokátořem lze zvážit u pacientů podstupujících chirurgický výkon s <u>vysokým operačním rizikem a majících ≥ 2 rizikové faktory</u>	IIb	B
<u>Předoperační zahájení léčby betablokátořem</u> lze zvážit u pacientů se známou ICHS.	IIb	B
Pokud je podávání betablokátořů zahajováno u nemocných, kteří mají podstoupit nekardiální operaci nutné 4 týdny před operací za kontroly TK a TF	IIb	B
Zahajování podávání betablokátořu ve vysokých dávkách bez postupné titrace nelze v perioperačním období doporučit.	III	B
Předoperační zahájení léčby betablokátořmi není doporučeno u pacientů podstupujících chirurgický výkon s nízkým rizikem.	III	B

PROFYLAKTICKÉ PODÁNÍ STATINŮ

Doporučení	Třída	Úroveň
Perioperační pokračování léčby statinem je doporučeno	I	C
Předoperační zahájení léčby statinem je třeba zvážit u pacientů podstupujících cévní chirurgický výkon, ideálně alespoň dva týdny před operací.	Ia	B

rhabdomyolýza
zejména v kombinaci s anestetiky

stabilizace plátů, pleiotropní efekt

statiny

- pokračování zavedené terapie **ano**
- pouze u pacientů podstupujících výkony endovaskulární
- optimálně nasazení 2 týdny před operací

RIZIKOVÁ STRATIFIKACE

ROZHODOVACÍ ALGORITMUS

krok 1	urgentní chirurgie	ano	operace	dle doporučení kardiologa peroperační medicína sledování týmem specialistů
	ne			
krok 2	kardiálně nestabilní pacient	ano	zvážit operaci	dle rozhodnutí týmu specialistů obvykle kardiolog, chirurg, anesteziolog
	ne			
krok 3	operační riziko	nízké	operace	standartní operační postup
	střední a vysoké			
krok 4	funkční kapacita	vyšší než 4 METS	operace	standartní operační postup
	nízká nebo neznámá	→		
krok 5	kardiovaskulární riziko	nízké	operace	standartní operační postup
	střední a vysoké	→		
krok 6	neinvazivní vyšetření	→ ischemie neprokázaná	operace	preventivně zvážit podání betablokátorů, statinů (přítomné klinické faktory)
krok 7		→ ischemie prokázaná	zvážit operaci	invazivní vyšetření, revaskularizace

PROFYLAKTICKÁ REVASKULARIZACE

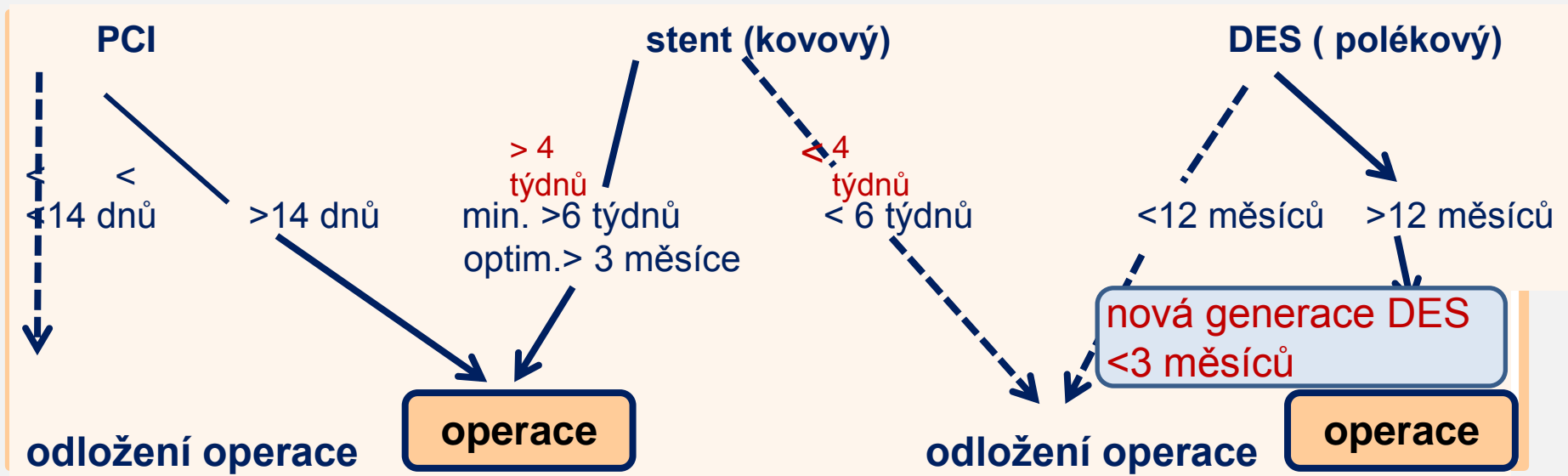
Profylaktická revaskularizace u stabilizovaných nemocných ESC 2014	Třída	Úroveň
Revaskularizace myokardu je doporučována na základě platných guidelines pro léčbu stabilní ischemické choroby srdeční.	I	B
Pozdní revaskularizaci po úspěšné nekardiální operaci je třeba zvážit na základě Doporučených postupů ESC pro léčbu stabilní ischemické choroby srdeční.	I	C
Profylaktickou revaskularizaci myokardu před operací s vysokým rizikem lze zvážit s ohledem na rozsah zátěží indukované poruchy perfuze.	IIb	B
Rutiní profylaktickou revaskularizaci myokardu před operací s nízkým a středním rizikem u pacientů s prokázanou ICHS nelze doporučit.	III	B

Stabilizovaný pacient s ICHS:

- postup dle platných doporučení léčby stabilní anginy pectoris
- zvážit odložení výkonu pro nekardiální operaci
- **možné před výkonem s vysokým rizikem rozsáhlým a zátěží vyvolaným defektem**

Profylaktická revaskularizace není doporučena rutinně před výkonem s malým a středním rizikem

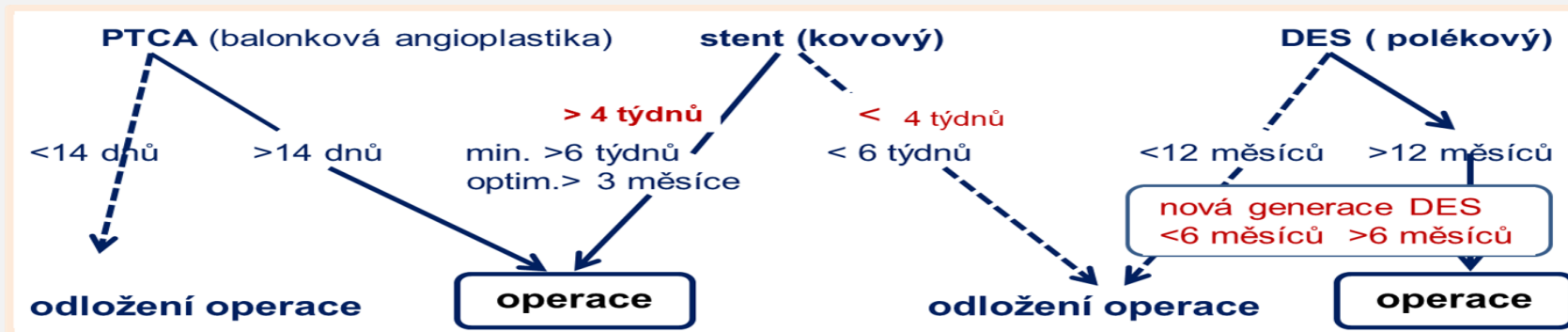
PROFYLAKTICKÁ REVASKULARIZACE

Brno 8.5.2018

OPERACE A ANTIAGREGACE, DAPT

pokračování léčby **ASA**

duální antiagregační
léčba by měla být
podávána alespoň
4 týdny.

dlouhodobá duální
antiagregační léčba,
i duální antitrombotická
(DAPT) přísně
individuální přístup

Pokračování (přerušeno) léčby ASA u pacientů, kteří byli dosud ASA léčeni, by mělo být **zcela individuální na základě posouzení rizika perioperačního krvácení ve srovnání s rizikem tromboembolických komplikací.**

PODSTATA OPERAČNÍ PŘÍPRAVY

stanovení rizika

charakter chirurgické operace

kardiální onemocnění

krvácení – tromboembolické příhody

snížení očekávaného rizika

→ preventivní opatření,
správná farmakoterapie, šetrná anestezie i operační přístup

přísně individuální přístup k nemocnému

SOUHRNNÝ POSTUP

- zhodnocení operačního rizika
- zohlednění **klinických rizikových faktorů**
- **postup navržených vyšetření dle doporučeného algoritmu**
- **preventivní zajištění: podáváním betablokátorů, statinů**
- **revaskularizace**
- peroperační zajištění nemocných užívajících **antikoagulantia včetně NOAC, antitrombotika**
- peroperační monitorace nemocných a anestezie
- **multidisciplinární tým** spolupracující při přípravě vysoce rizikových nemocných a při závažných chirurgických výkonech

DOPORUČENÍ

Eagle KA, al. ACC/AHA

GUIDELINES FOR PERIOPERATIVE CARDIOVASCULAR EVALUATION FOR NONCARDIAC SURGERY. ...

..updated, Circulation **1996**; 93:1280–13

Skalická H, Bruthans J ČKS

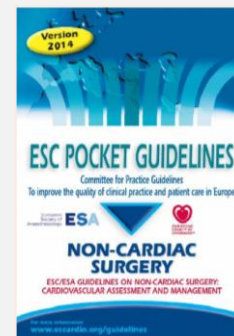
DOPORUČENÍ PRO PŘÍPRAVU KARDIAKA K NEKARDIÁLNÍ OPERACI

Cor Vasa **2001**; 43:Kardio 101-106

Poldermans D, et al. ESC Guidelines PERIOPERATIVE CARDIAC CARE Eur Heart J **2009**; 30

Skalická H, Bruthans J, Hradec J, ČKS

PŘÍPRAVA KARDIAKA K NEKARDIÁLNÍ OPERACI –VERZE 2011 Cor et Vasa **2011**

Kristensen SD, et al. ESC/ESA Guidelines on NON-CARDIAC SURGERY Eur Heart J **2014**; 35:2383-2431

**Souhrn Doporučených postupů
Evropské kardiologické společnosti
pro nekardiální operace.**

Připraven Českou kardiologickou společností

(Summary of the 2014 ESC Guidelines on non-cardiac surgery:
Cardiovascular assessment and management. Prepared by
the Czech Society of Cardiology)

Hana Skalická^a, Zuzana Motovská^b, František Toušek^c

**ČESKÁ KARDIOLOGICKÁ SPOLEČNOST
THE CZECH SOCIETY OF CARDIOLOGY**

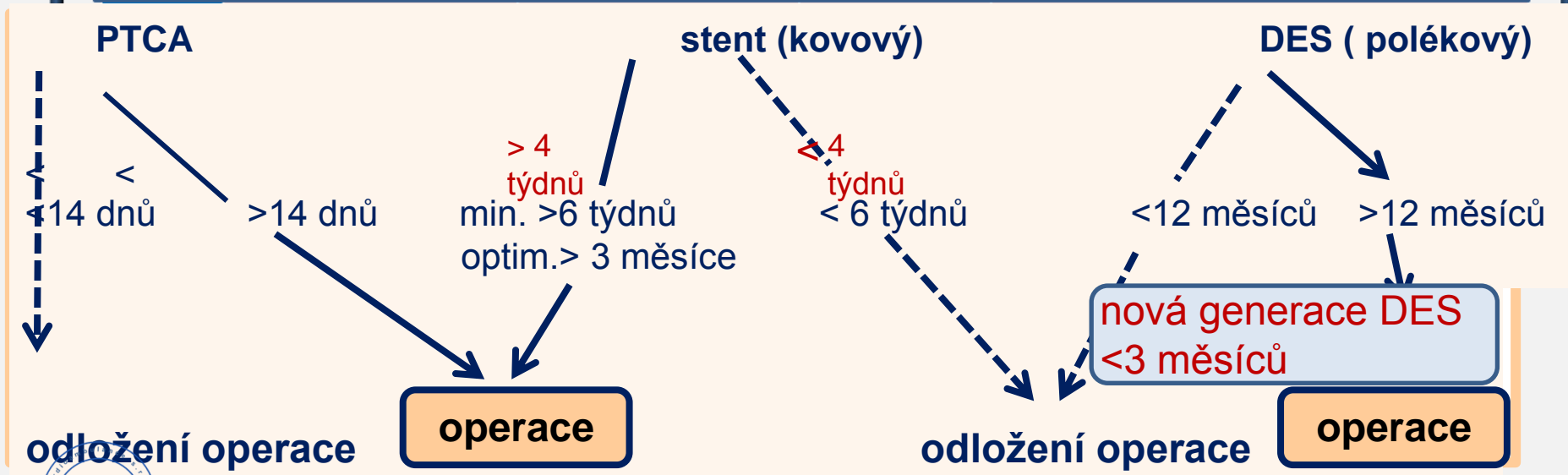
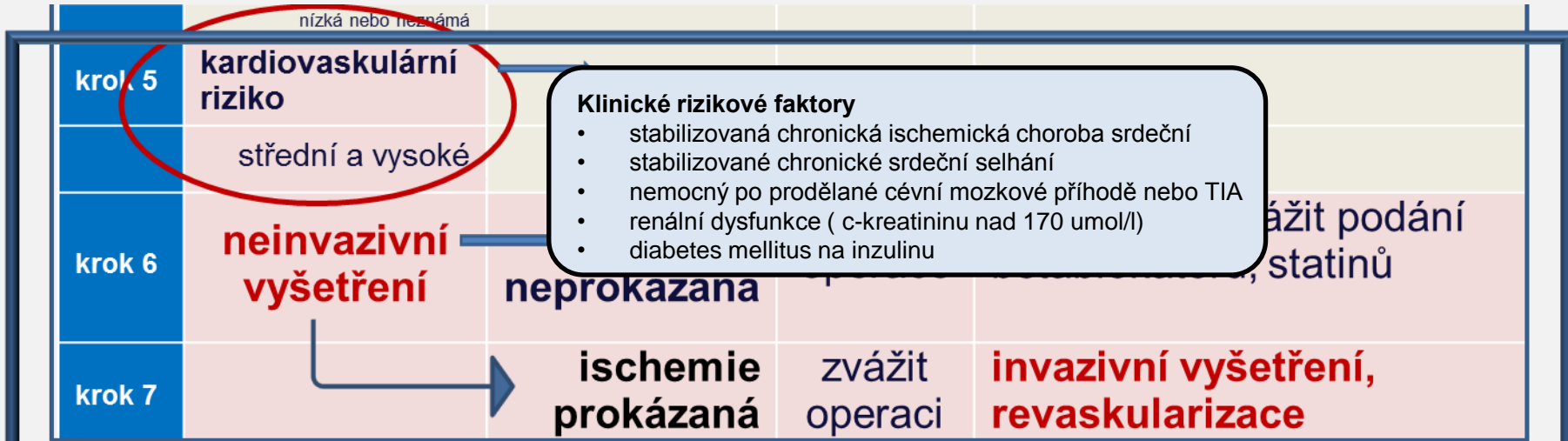
PŘEDOPERAČNÍ VYŠETŘENÍ KARDIAKA PŘED NEKARDIÁLNÍ OPERACÍ

MUDr. Hana Skalická, CSc., FESC

PROFYLAKTICKÁ REVASKULARIZACE

RIZIKO KRVÁCENÍ A TEN

operační krvácení tromboembolické příhody

nízké riziko krvácení

nízké riziko tromboembolických příhod
nepřerušovat léčbu warfarinem

střední riziko krvácení

nízké riziko tromboembolických příhod
přerušit podávání warfarinu 5 dní před výkonem **INR<1,5**
opětovné podání warfarinu, co nejdříve po operaci

střední riziko tromboembolických příhod
přerušit podávání warfarinu 5 -7 dní před výkonem
profylaktická dávka nízkomolekulárního heparinu-
ukončit podávání 12 hodin před operací
restart po účinné hemostáze
opětovné podání warfarinu nejlépe v den operace

vysoké riziko krvácení

vysoké riziko tromboembolických příhod přerušit
podávání warfarinu 5 -7 dní před výkonem
terapeutická dávka nízkomolekulárního heparinu
ukončit 12 hodin před operací,
restart po účinné hemostáze, opětovné podání warfarinu
nejlépe ještě v den operace

PŘÍPRAVA NEMOCNÝCH LÉČENÝCH NOAC

	Dabigatran	Rivaroxaban	Apixaban	Edoxaban
Cílový faktor	Ila (trombin)	Xa	Xa	Xa
Způsob podání	perorálně	perorálně	perorálně	perorálně
Doba do C ^{max}	1,25-3	2-4	3-4	1-2
Prolék	Ano	Ne	Ne	Ne
Potravinové interakce	Ne	Ne	Ne	Ne
Biologická dostupnost	6,5	80-100	50	62
Lékové interakce	Inhibitory nebo induktory P- gp	Inhibitory nebo induktory CYP3A4 nebo P-gp	Inhibitory nebo induktory CYP3A4 nebo P-gp	Inhibitory nebo induktory P-gp
Střední biologický poločas	12-14	7-11 (11-13 u seniorů)	12	6-11
Renální clearance	85	33	27	37-50
Dávkování	2×denně	1×denně	2×denně	1×denně

Před operací vysazení NOAC na dobu odpovídající 3nás. poločasu (24-48 hodin).
U nemocných s renální insuficiencí 5nás. poločasu (3-5 dní).

- antidotum dostupné ve velkých centrech

ANESTÉZIE A PEROPERAČNÍ PÉČE

Cílem je šetrně vedená anestézie

- při optimalizaci hemodynamiky
- s výhodou možné upřednostnit neuroaxiální anestezii
- důsledná kontrola hypotenze

Pooperační riziková stratifikace (troponin, NT-proBNP)

Doporučení ESC 2014	Třída ^a	Úroveň
U pacientů s vysokým kardiovaskulárním a operačním rizikem je třeba zvážit hemodynamickou optimalizaci	Ila	B
Pooperačně lze u vysoce rizikových nemocných zvážit vyšetření natriuretických peptidů a vysoce senzitivních troponinů	Ilb	B
Neuroaxiální anestezie (samostatná) snižuje v nepřítomnosti kontraindikací, po zhodnocení poměru přínosu a rizika perioperační mortalitu a morbiditu (ve srovnání s celkovou anestezí)	Ilb	B
Je vhodné vyhnout se arteriální hypotenzii (střední arteriální tlak <60 mmHg) po delší kumulovaný časový interval (>30 min).	Ilb	B
Neuroaxiální analgezií lze v nepřítomnosti kontraindikací zvážit při pooperační analgezií.	Ilb	B
Je vhodnější nepodávat nesteroidní antiflogistika (zejména inhibitory cyklooxygenázy 2) jako analgetika první volby u pacientů s ICHS a CMP.	Ilb	B

ANESTÉZIE

Cílem je šetrně vedená anestézie (s důslednou kontrolou hypotenze)
Dle rizika upřednostnění technik lokálních a neuroaxiálních.

	Class ^a	Level ^b
Patients with high cardiac and surgical risk should be considered for goal-directed therapy.	IIa	B
The measurement of natriuretic peptides and high-sensitivity troponin after surgery may be considered in high-risk patients to improve risk stratification.	IIb	B
Neuraxial anaesthesia (alone), in the absence of contra-indications and after estimation of the risk–benefit ratio, reduces the risk of peri-operative mortality and morbidity compared with general anaesthesia and may be considered.	IIb	B
Avoiding arterial hypotension (mean arterial pressure <60 mmHg) for prolonged cumulative periods (>30 minutes) may be considered.	IIb	B
Neuraxial analgesia, in the absence of contra-indications, may be considered to provide post-operative analgesia.	IIb	B
Avoiding non-steroidal anti-inflammatory drugs (especially cyclo-oxygenase-2 inhibitors) as the first-line analgesics in patients with IHD or stroke may be considered.	IIb	B

řešení pooperační bolesti

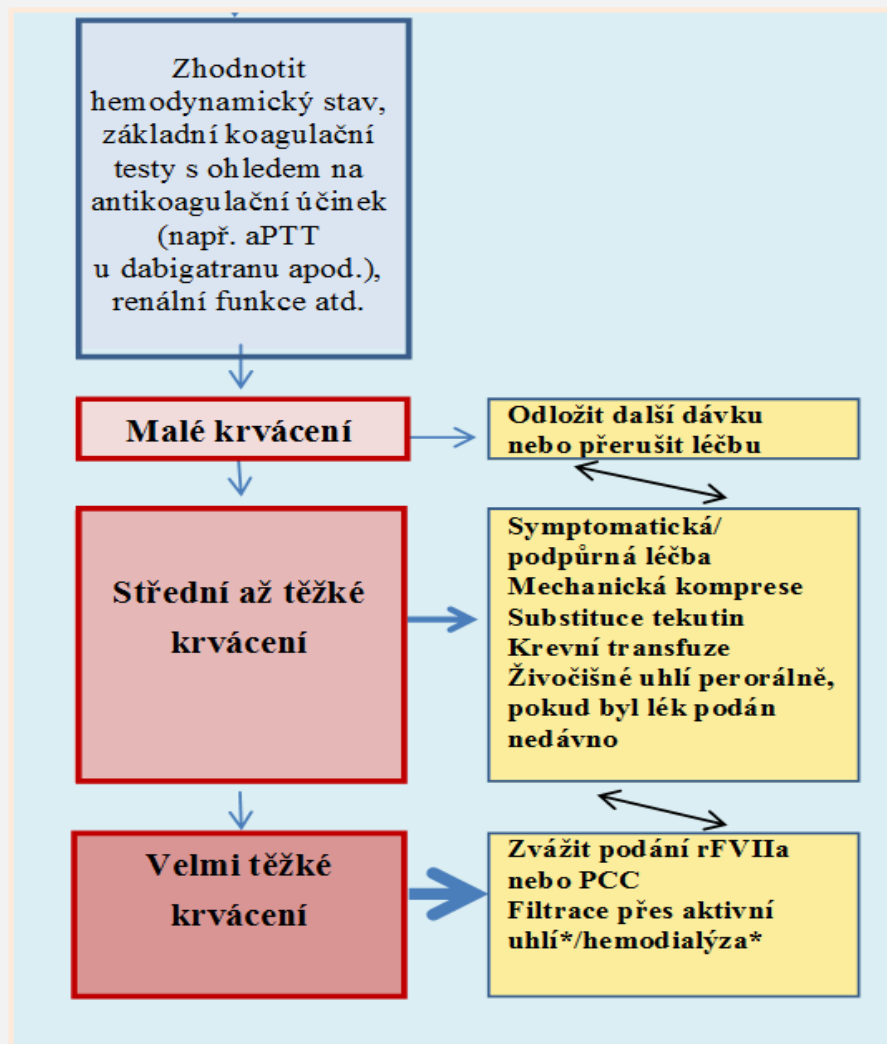
Recommendations on biomarkers

Recommendations on cardiac risk stratification

	Class ^a	Level ^b
Assessment of cardiac troponins in high-risk patients, both before and 48–72 hours after major surgery, may be considered.	IIb	B
NT-proBNP and BNP measurements may be considered for obtaining independent prognostic information for peri-operative and late cardiac events in high-risk patients.	IIb	B
Universal pre-operative routine biomarker sampling for risk stratification and to prevent cardiac events is not recommended.	III	C

NOAC A KRVÁČIVÉ PERIOPERAČNÍ KOMPLIKACE

Obávané krvácivé projevy
a jejich řešení

RIZIKOVÁ STRATIFIKACE

ROZHODOVACÍ ALGORITMUS

krok 1	urgentní chirurgie	ano	operace	dle doporučení kardiologa peroperační medikace sledování týmem specialistů
	ne			
krok 2	kardiálně nestabilní pacient	ano	zvážit operaci	dle rozhodnutí týmu specialistů obvykle kardiolog, chirurg, anesteziolog
	ne			
krok 3	operační riziko	nízké	operace	standartní operační postup
	střední a vysoké			
krok 4	funkční kapacita	vyšší než 4 METS	operace	standartní operační postup
	nízká nebo neznámá	→		
krok 5	kardiovaskulární riziko	nízké	operace	standartní operační postup
	střední a vysoké	→		
krok 6	neinvazivní vyšetření	→ ischemie neprokázaná	operace	preventivně zvážit podání betablokátorů, statinů (přítomné klinické faktory)
krok 7		→ ischemie prokázaná	zvážit operaci	invazivní vyšetření, revaskularizace

PROFYLAKTICKÉ PODÁVÁNÍ BETABLOKÁTORŮ

Doporučení ESC2014	Třída	Úroveň
Perioperační <u>pokračování léčby betablokátozem</u> je doporučeno u pacientů užívajících tuto léčbu.	I	B
Předoperační zahájení léčby betablokátozem lze zvážit u pacientů podstupujících chirurgický výkon s <u>vysokým operačním rizikem a majících ≥ 2 rizikové faktory</u>	IIb	B
<u>Předoperační zahájení léčby betablokátozem</u> lze zvážit u pacientů se známou ICHS nebo ischemií myokardu.	IIb	B
Pokud je podávání betablokátorů zahajováno u nemocných, kteří mají podstoupit nekardiální operaci nutné 4 týdny před operací za kontroly TK a TF	IIb	B
Zahajování podávání betablokátoru ve vysokých dávkách bez postupné titrace nelze v perioperačním období doporučit.	III	B
Předoperační zahájení léčby betablokátozem není doporučeno u pacientů podstupujících chirurgický výkon s nízkým rizikem.	III	B

PROFYLAKTICKÉ PODÁNÍ STATINŮ

Doporučení	Třída	Úroveň
Perioperační pokračování léčby statinem je doporučeno	I	C
Předoperační zahájení léčby statinem je třeba zvážit u pacientů podstupujících cévní chirurgický výkon, ideálně alespoň dva týdny před operací.	Ia	B

stabilizace plátů, pleiotropní efekt

statiny

- pokračování zavedené terapie **ano**
- pouze u pacientů podstupujících výkony endovaskulární
- optimálně nasazení 2 týdny před operací

rhabdomyolýza
zejména v kombinaci s anestetiky